

Szakmai beszámoló

1. Mivel a szegedi regionális köznyelvvél kapcsolatban már 1999-ben előadást tartottam a Szegedi Akadémiai Bizottságon, a téma alapvetését megjelöltem. A konkrét kutatás 2000-tól 2005-ig tartott (egyéves betegség miatti szüneteltetéssel).

Nyelvhasználati gyűjtőmunkám (a tervezet szerint is) *elsősorban egy átfogó, ezredfordulós adatmentési* céllal készült. Ez a cél az 1990-es évek végén a magyar szakirodalmi munkákban nagy hangsúlyt kapott (ld. Sebestyén Árpád: MNy. XCV: 1-9; Juhász Dezső—Radványi Péter—Vékás Domokos: MNy. XCVI: 47-58). Pályázatom és munkám *másodsorban a regionális köznyelviség elméletének* problémáit érinti, valamint ennek *konkrét adatokkal* történő vizsgálatához igyekeztem hozzájárulni (mind a szegedi korpusz alapján, mind főiskolások körében végzett fölmérések alapján).

2. A szöveggyűjtést megelőzően két tanulmányban a regionális köznyelviség elméletével, meghatározásával és kutatómódszertanával foglalkoztam (In Szabó Géza, Molnár Zoltán, Guttmann Miklós szerk. IV. Dialktológiai szimpozion. 2002. Szombathely.172-181.; In Galgóczi László, Vass László szerk. Stílus és anyanyelv. Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó. Szeged. 2004. 77-83.) A nyelvi, nyelvhasználati eszmény, a norma, az irodalmi nyelv és a köznyelv fogalma körül sok vita alakult ki. Kiss Jenő szerint (Társadalom és nyelvhasználat. Budapest. 1995. 76.) minden nyelvváltozat rendelkezik normával. A köznyelvet nem lehet kizárólagosan normatívnak nevezni szerinte, mert minden társadalmi nyelvváltozatnak megvan a saját kodifikált normarendszere (uo.). Ez utóbbi megállapítás a regionális köznyelvekben nem ilyen egyszerűen valósul meg. Akkori munkám feltételezése szerint (és a kutatási adatok alapján is ezt állapíthatom meg) a regionális köznyelv normája a leginkább körülhatárolhatatlan, mert olyan sajátos köztes nyelvhasználatot jelent, amelynek szintjei, változatai a társadalmi és területi, írásbeli és szóbeli különbségekből adódnak, továbbá szituációtól és az interperszonális kapcsolatoktól függenek. A *megfigyelői paradoxonon* túl (Labov) a nyelvi viselkedés, a kódkeverés, idegesség-gátlásosság is közrejátszik az élőnyelvi adatok értékelésében. Szituációs vizsgálatok bizonyítják, hogy releváns különbségek jelentkeznek ilyen alapon (Kiss Jenő: A beszédhelyzet mint kutatási szempont a dialektológiában. In Magyar Nyelvjárások. XXXVII. 285-292.) Ezt a normát tehát szakmailag jellemezni, leírni, szintek szerint bemutatni csak sok élőnyelvi gyűjtéssel és ezek számszerű elemzésével lehetséges. Emiatt is lesz mostani beszámolómban sok számadat, statisztika és diagram.

A másik, a regionális köznyelvi nyelvhasználat kutatómódszertanáról szóló tanulmányomban elemeztem a szociolingvisztikai kutatásokban elterjedt adatgyűjtési eljárásokat. Sokféle írásbeli felmérésre van vagy lenne lehetőségünk, de a regionális köznyelvi vizsgálatokra csak az élőnyelvi, magnetofonos felvételeket tartom alkalmasnak. Az egész magyar nyelvterületre kiterjedő, összehasonlító regionális köznyelvi gyűjtés csak úgy képzelhető el véleményem szerint, ha azonos (központi nyelvész team által megfogalmazott) kérdésekre szóban (magnetofonfölvétellel kísérve) válaszolnának az adatközlők.

3. A szegedi magnetofonfölvételeket kizárólag szegedi lakosok között végeztem. A beszélgetések, interjúk megszervezése és megvalósítása sok időt vett igénybe. Kezdetben rokonok, ismerősök, később (kifogyván a vállalkozókból) például főiskolai hallgatók rokonai, ismerősei körében gyűjtöttem. Utóbbi esetben az adatközlők a hallgatónak szívesebben nyilatkoztak meg. Legtöbb esetben jelen voltam én is, bár a kérdéseket a hallgatók tették föl. A fölvételek fél és egy óra hosszúság közöttiek. Az adatközlők kiválasztása véletlenszerűnek mondható. Kezdetben az anyag gyarapítása céljából nem voltam tekintettel a rétegzett mintavétel szegedi arányainak betartására. *Nyolcvanhét* nőtől és *nyolcvannyolc* férfitől van anyagom. A fölvételeket *digitalizáltam*, CD-kre is átmásoltam (munkám végeztével a nemzeti

hangarchívumnak át tudom adni). A hanganyagot a nyelvhasználati adatgyűjtés bevett szokásainak megfelelően nemek, iskolázottság (8 általános iskola; középfokú végzettség; felsőfokú végzettség) és életkor (három korosztály: 20-34, 35-54 évesek és 55 év felettek) szerint csoportosítottam, a CD-ken is ennek megfelelő csoportosításban tároltam. A részbeni feldolgozás is ezeknek a kritériumoknak az alapján történt. Annak a célnak akartam megfelelni, hogy más települések lakosai hanganyagával is összehasonlítható legyen a vizsgálatom, másrészt hogy Szeged nyelvhasználatának 20-50 vagy akár 70 évvel későbbi elemzése is lehetséges legyen.

A korpusz feldolgozása, elemzése során az összes fölvételt nem használhatom föl, mert a *rétegzett mintavétel* szempontjai szerint szándékoztam eljárni. Ennek megfelelően a 2001. évi statisztikai évkönyv szegedi adataira alapozva a lakosoknak csak 1%-át veszem figyelembe, tehát végül is 101 fő felvételeit dolgozhatom föl a következő táblázatban jelzettek szerint (1. ábra).

**Szeged 20 évesnél idősebb népessége
nem, életkor és legmagasabb iskolai végzettség szerint, 2001**

Legmagasabb iskolai végzettség	8 általános vagy annál kevesebb		középiskola (szakmai oklevéllel vagy érettségivel)		egyetem, főiskola		Összesen
	<i>férfi</i>	<i>Nő</i>	<i>Férfi</i>	<i>nő</i>	<i>férfi</i>	<i>nő</i>	
Életkor (év)							
20-34	2%	2%	12%	12%	3%	4%	34%
35-54	2%	4%	10%	10%	4%	4%	34%
55-...	7%	13%	3%	4%	3%	2%	32%
Összesen	11%	18%	24%	27%	9%	10%	100%

Forrás: KSH

1. ábra

4. A fölvételeknek fele van lejegyezve, harmadának pedig nyelvjárási-fonetikai transzkripciója is megtörtént. A transzkripció nem teljes átírást jelent, hanem a dél-alföldi nyelvjárási régió kulcsjelenségeire irányult: 1. a labiális *ö*-zés (különböző morfológiai helyeken); 2. a zárt *ē* használata; 3. A szótagzáró és a szóvégi *l* állapota és hatása; 4. a szótagzáró *r* állapota és hatása; 5. a *j* hatása; 6. az intervokális gemináció; 7. a suksükölés; 8. az ikes ragozás állapota; 9. a *hoz* rag alakja; 10. a *ból* rag alakja; 11. a *ban* rag alakja; 12. a vegyes hangrendű szavak toldalékolása. Mivel az anyag gyűjtési munkálatai és a részbeni lejegyzés sok időt vettek igénybe, ezért a témához kapcsolódó cikkek többségét csak 2004 második felében és 2005-ben tudtam kiadókhöz eljuttatni (MNy., Nyr., szegedi főiskolai kiadványok).

5. A regionális köznyelvek konkrét vizsgálata, gyűjtése, elemzése viszonylag új keletű a magyar nyelvészeti kutatásokban. Az elméleti alapvetéshez, mely már az 1970-es években elindult, viszonylag kevés konkrét helyi gyűjtés kapcsolódik. Magam is a regionális köznyelviség elméletével és kutatási módszereivel foglalkoztam a szombathelyi dialektológiai konferencián 2001-ben előadott, később megjelent tanulmányomban. A gyűjtések és feldolgozások sorába nem vonható a Buszi és a Magyar Nemzeti Szociolingvisztikai Vizsgálat, mert ezek „vegyes” (nagyvárosi, városi és falusi) kutatópontokon vizsgálódnak azonos kérdőívvel. Ezen kívül ezek „nem beszélt nyelvi” kutatások, ahogy maguk a nyelvészek is így aposztrofálják munkájukat (Kontra Miklós szerk. *Nyelv és társadalom* a

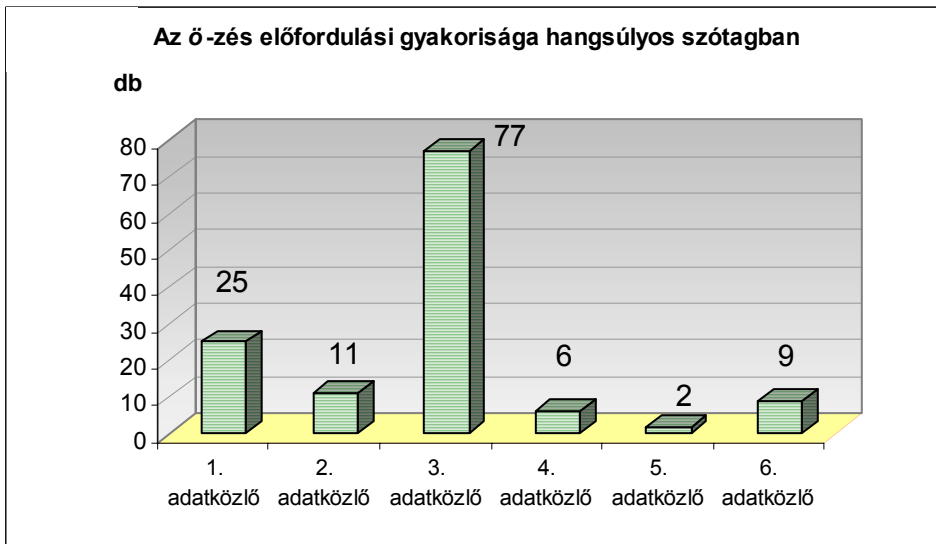
rendszerátalakítási Magyarországon. Bp. Osiris. 2003. 23.) Saját kutatásom élőnyelvi korpuszokkal dolgozik (ahogy Imre Samu és Deme László már 1973-ban megfogalmazta; MNy. LXIX. 257-260. és 260-266.), és a területre jellemző kulcsjelenségek állapotfelmérését tűzte ki célul. Mivel az anyaggyűjtés hosszú ideig tartott, kapcsolódó eredményeim többsége csak 2006-ban jelenik meg. Emiatt ismertetem három cikkem rövid tartalmát.

6. A Magyar Nyelv 2005. évi utolsó számában fog megjelenni (2006-ban) a Mérések a szegedi nyelvhasználatban című tanulmányom. A kvantitatív dialektológia módszerével azt vizsgálom, hogy hat fő felsőfokú végzettségű szegedi női adatközlő negyedórás magnetofonfelvételes korpuszában milyen mennyiségeket mutatnak a déli nyelvjárásban használatos kulcsjelenségek. E jelenségek (a fentebb felsoroltak közül): labiális *ö*-zés (különböző morfológiai helyeken: hangsúlyos helyzetben, hangsúlytalan szótagban, toldalékban, előhangzóként), zárt *ĕ*-zés, a szótagzáró és szóvégi *l* állapota és hatása, a *-ban* alakja. Diagramokon és ábrákban mutatom be, milyen hasonlóságok és különbségek jelentkeznek a déli nyelvjárást egyébként beszélő, aktívan használó kettősnyelvű adatközlők felvételeiben. (A diagramokat Microsoft Excel programmal készítettem.) Az adatközlők nagyjából azonos nyelvi és regionális kompetenciájuk ellenére másként és másként nyilatkoztak meg, hiszen nyelvi képességük bármelyik szintjét alkalmazhatták. Néhány kiemelt ábrában és diagramban bemutatom a főbb tendenciákat és eredményeket. A 2. ábra a hat adatközlő negyedórás beszédében megszámlált adatokat táblázatos formában tartalmazza. A 3.-tól a 12. ábráig egy jelenség, az *ö*-zés különböző vizsgálati szempontok, morfológiai helyek szerinti megjelenését láthatjuk.

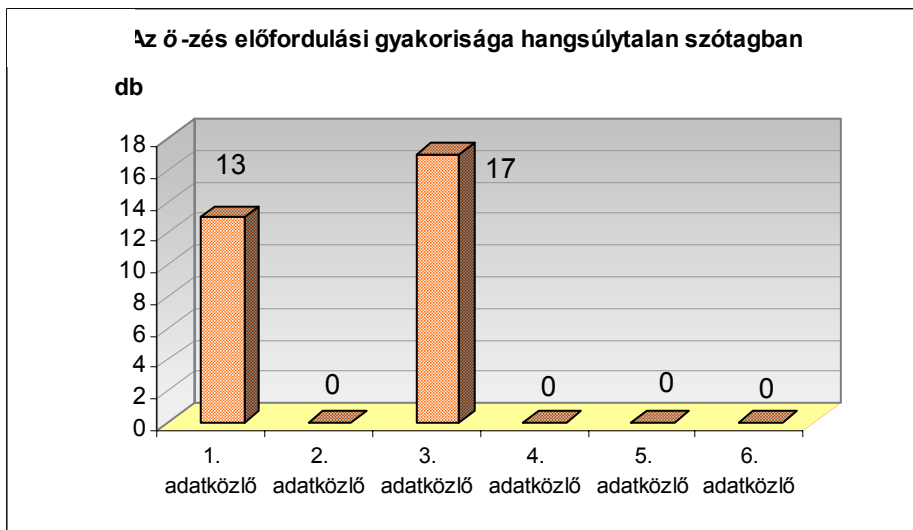
Hat női adatközlő nyelvhasználati adatai

		1. adat- közlő	2. adat- közlő	3. adat- közlő	4. adat- közlő	5. adat- közlő	6. adat- közlő	össze- sen
1. <i>ö</i>-zés	hangsúlyos szótagban	25	11	77	6	2	9	130
	hangsúlytalan szótagban	13	0	17	0	0	0	30
	előhangzóban	13	2	64	6	0	1	86
	toldalékban	10	1	35	0	0	2	48
	összesen	61	14	193	12	2	12	294
2. zárt <i>ĕ</i> használata	zárt <i>ĕ</i>	34	26	64	8	7	24	163
	összesen	34	26	64	8	7	24	163
3. szótagzáró <i>-l</i> állapota és hatása	nyújtó hatás	6	1	1	2	28	12	50
	az <i>-l</i> kiesése nyújtó hatás nélkül	31	7	33	12	4	8	95
	az <i>-l</i> kiesése nyújtó hatással	54	2	4	15	2	11	88
	összesen	91	10	38	29	34	31	233
4. az <i>-r</i> nyújtóhatása	az <i>-r</i> nyújtó hatással	2	1	1	4	11	3	22
	az <i>-r</i> kiesése nyújtó hatás nélkül	28	4	0	13	1	4	50
	az <i>-r</i> kiesése nyújtó hatással	15	0	0	3	0	6	24
	összesen	45	5	1	20	12	13	96
5. a <i>-j</i> nyújtó hatása	a <i>-j</i> kiesése nyújtó hatással	0	0	0	0	0	0	0
	a <i>-j</i> nyújtó hatással	0	1	1	1	1	6	10
	összesen	0	1	1	1	1	6	10
6. a <i>-ban</i> alakja	a <i>-ba</i> alak	15	24	22	5	0	5	71
	összesen	15	24	22	5	0	5	71
összes jelenség		246	80	319	75	56	91	867

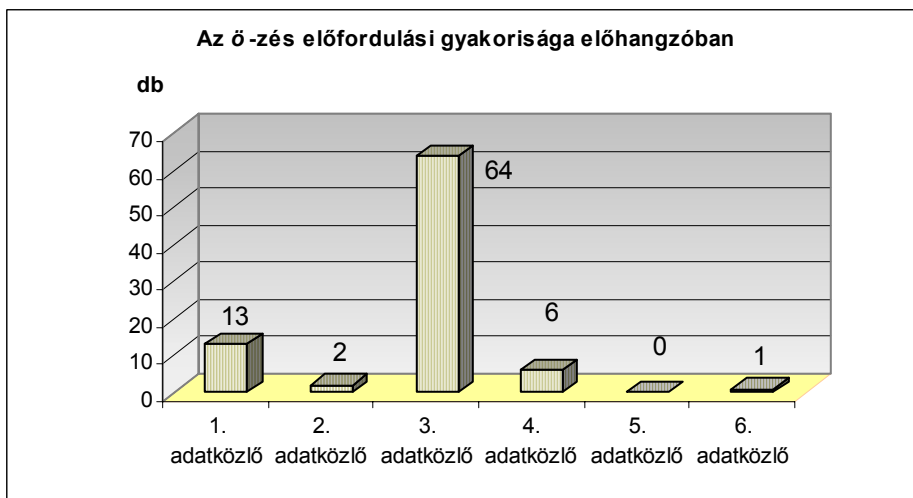
2. ábra



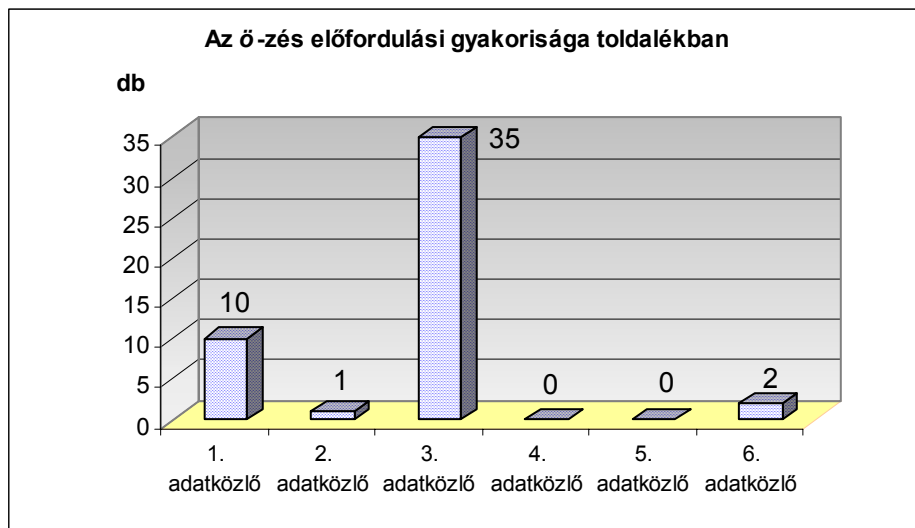
3. ábra



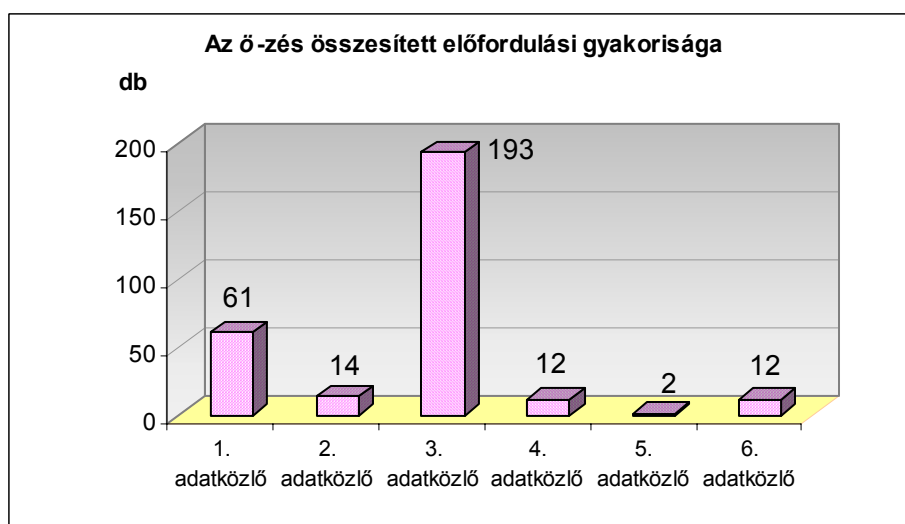
4. ábra



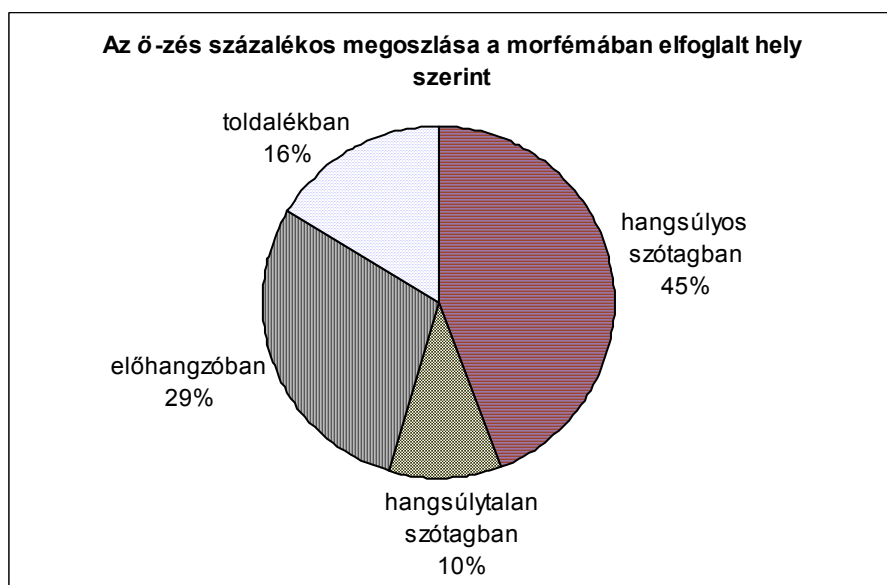
5. ábra



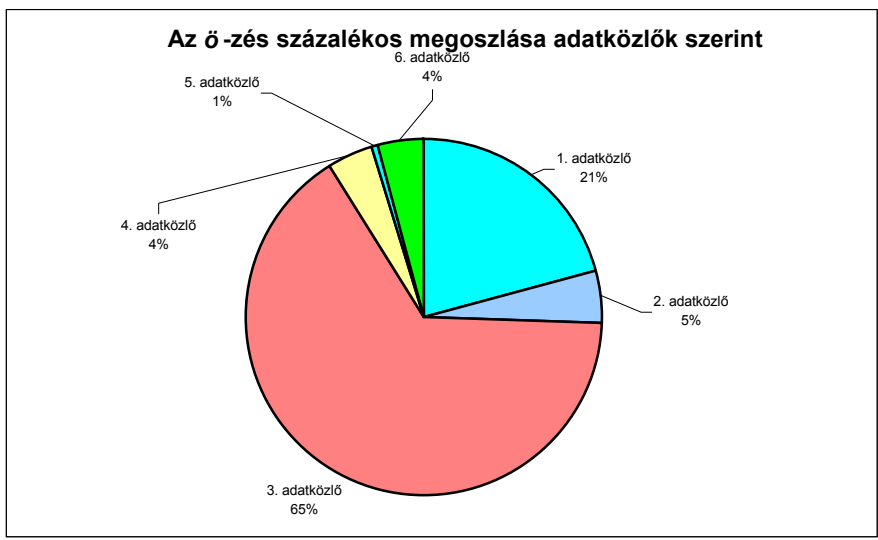
6. ábra



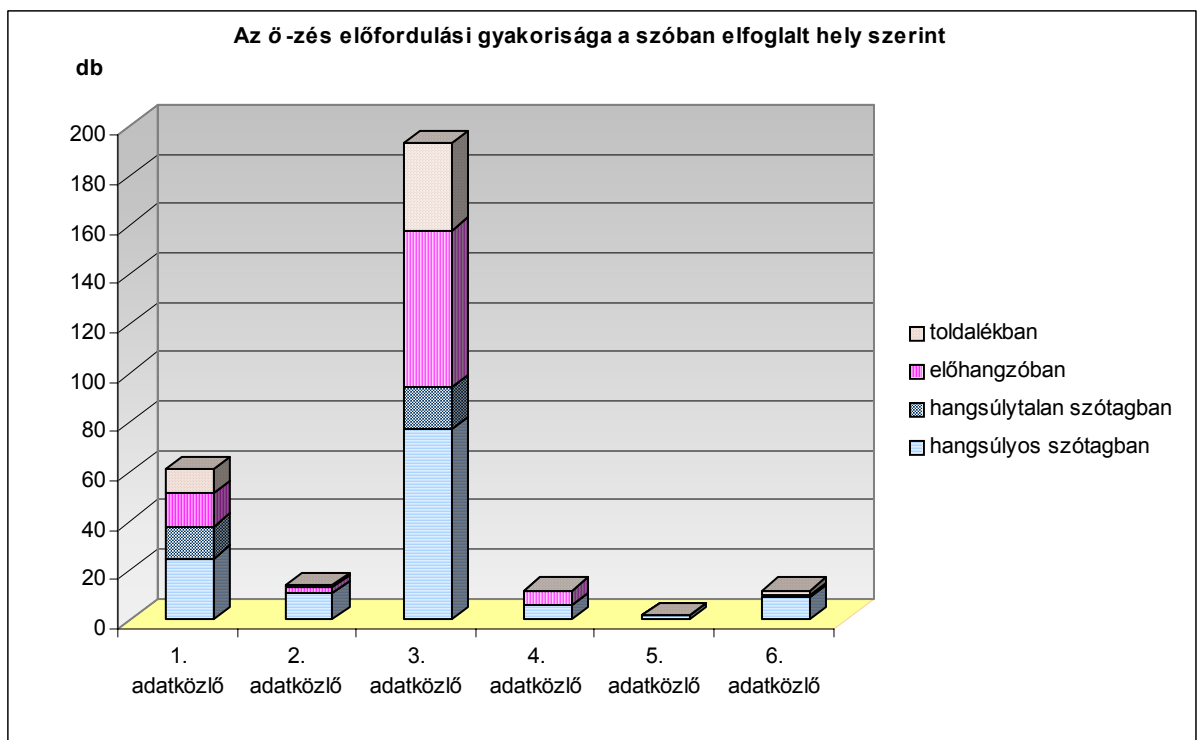
7. ábra



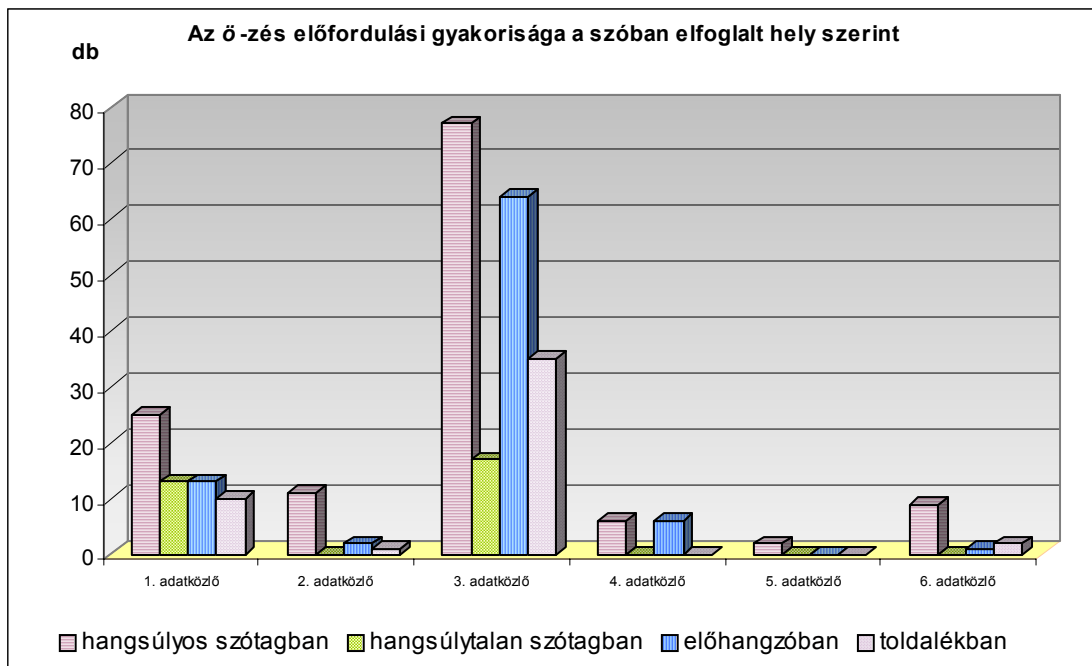
8. ábra



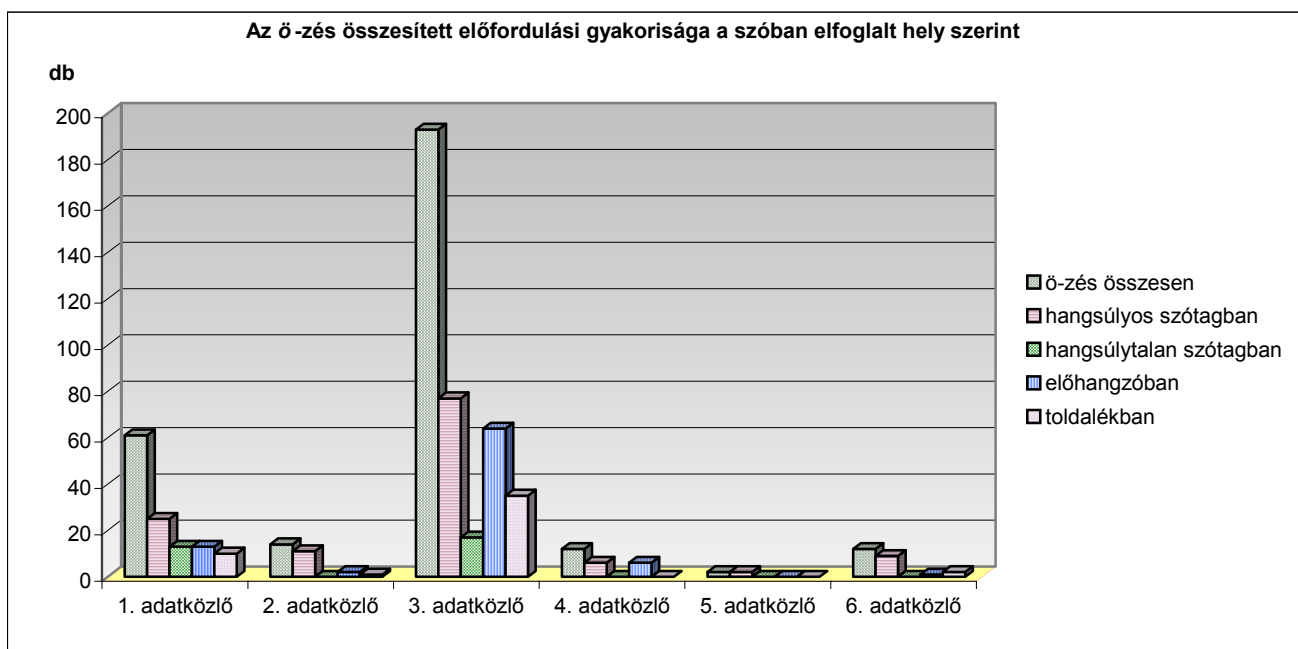
9. ábra



10. ábra



11. ábra



12. ábra

Az ábrákon tapasztalható, hogy a nagyjából azonos nyelvhasználati kompetenciájú adatközlők nyelvezete mennyire eltér az egyes jelenségek tekintetében. Mindez pedig mutatja, hogy kutatásomban a célom: valóságos, hiteles képet adjak a regionális nyelvhasználatról objektív adatok alapján, nem tudatosan közölt nyelvi adatokkal.

A további leadott elemzéseket és (a többi jelenséget elemző) diagramokat, összehasonlításokat hely hiányában nem tudom bemutatni.

7. 2006-ban a szegedi főiskola kiadványában jelenik meg a 2005-ben leadott tanulmányom A szegedi nyelvhasználat jellemzői egy társadalmi csoporton belül címmel (In

Galgóczi László—Vass László szerk. „A word elszáll...”. SZTE Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar A pedagógusképzés kiskönyvtára 4., Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó. Szeged. 2006.) E cikkemben a fenti 1. ábrában jelzettek szerint (KSH-adatoknak megfelelően) a rétegzett mintavétel arányai alapján három felsőfokú végzettségű férfi és két felsőfokú végzettségű nő nyelvi adatait hasonlítom össze. A főntebb jelzett, a dél-alföldi nyelvjárásban meglévő kulcsjelenségeket vizsgáltam (minden esetben negyedórás szövegfelvétel alapján). Az elemzés eredményeit statisztikák és diagramok teszik szemléletessé. Ezekből előbb a megszámlált jelenségeket ismertetem.

Két felsőfokú végzettségű, 55 év feletti szegedi nő nyelvhasználati adatai

Jelenségek	1. női adatközlő			2. női adatközlő			összesen		
	köz-nyelvi alak	Nyelv-járási Alak	össze-sen	köz-nyelvi alak	nyelv-járási alak	Össze-sen	köz-nyelvi alak	nyelv-járási alak	össze-sen
1. <i>ő</i> -zés	47	61	108	74	12	86	121	73	194
2. zárt <i>ë</i> használata	4	34	38	24	8	32	28	42	70
3. szótagzáró <i>-l</i> állapota és hatása	43	91	134	95	29	124	138	120	258
4. az <i>-r</i> nyújtó hatása	27	45	72	13	20	33	40	65	105
5. a <i>-j</i> nyújtó hatása	2	0	2	0	1	1	2	1	3
6. a <i>-ban</i> alakja	6	15	21	3	5	8	9	20	29
összes jelenség	129	246	375	209	75	284	338	321	659

13. ábra

Három szegedi felsőfokú végzettségű, 55 év feletti férfi nyelvhasználati adatai

Jelenségek	1. férfi adatközlő			2. férfi adatközlő			3. férfi adatközlő			összesen		
	köz-nyelvi alak	nyelv-járási alak	össze-sen	köz-nyelvi alak	nyelv-járási alak	össze-sen	Köz-nyelvi alak	nyelv-járási alak	össze-sen	köz-nyelvi alak	Nyelv-járási alak	össze-sen
1. <i>ő</i> -zés	67	7	74	55	10	65	10	160	170	132	177	309
2. zárt <i>ë</i> használata	8	3	11	11	34	45	4	53	57	23	90	113
3. szótagzáró <i>-l</i> állapota és hatása	59	3	62	64	69	133	114	50	164	237	122	359
4. az <i>-r</i> nyújtó hatása	12	5	17	10	12	22	21	22	43	43	39	82
5. a <i>-j</i> nyújtó hatása	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1
6. a <i>-ban</i> alakja	12	10	22	1	12	13	2	37	39	15	59	74
összes jelenség	158	28	186	142	137	279	151	322	473	451	487	938

14. ábra

**Felsőfokú végzettségű, 55 év feletti szegedi férfiak és nők nyelvhasználati adatai
összesítve**

Jelenségek	5 adatközlő összesen		
	köznyelvi alak	nyelvjárási alak	Összesen
1. <i>ő</i> -zés	253	250	503
2. zárt <i>ë</i> használata	51	132	183
3. szótagzáró <i>-l</i> állapota és hatása	375	242	617
4. az <i>-r</i> nyújtó hatása	83	104	187
5. a <i>-j</i> nyújtó hatása	3	1	4
6. a <i>-ban</i> alakja	24	79	103
összes jelenség	789	808	1597

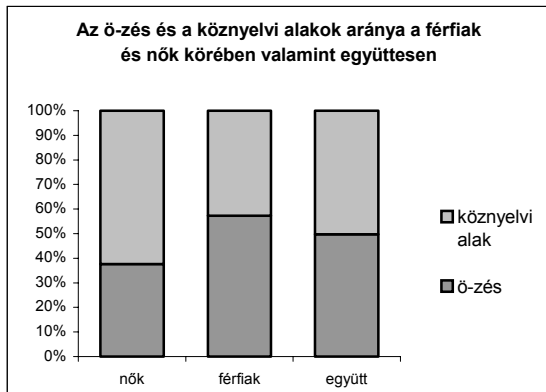
15. ábra

A jelenségek számai mutatják, hogy igen nagy a szóródás a nők és a férfiak nyelvjárási magú regionális köznyelvi beszédében. Hol az *ő*-zés jelensége erősebb, hol az *l*, *r* nyújtó hatása domináns. Az összesített 15. ábra végszámai viszont azt mutatják, hogy az egyénenkénti erős eltéréseket a statisztika hogyan mossa össze: 789 köznyelvi alakot 808 nyelvjárási alak kísér. Ezt a nyelvhasználati szintet erős regionális köznyelviségnek minősítem. A fenti számokhoz hasonlóan beszédesek a grafikonok. A következő 7 táblázat (17.- a 23. ábráig) a jelenségek megjelenési arányit szemlélteti.

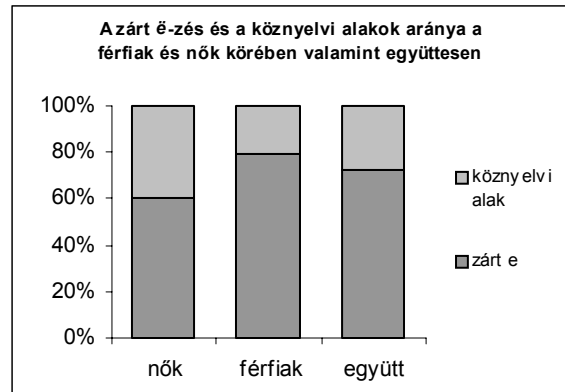
A jelenségek megoszlási arányai az öt adatközlő adatai alapján

Jelenségek	nők összesen			férfiak összesen			férfi-nő összesen		
	köznyelvi alak	Nyelvjárási alak	összesen	köznyelvi alak	nyelvjárási alak	összesen	köznyelvi alak	nyelvjárási alak	összesen
1. <i>ő</i> -zés	62%	38%	100%	43%	57%	100%	50%	50%	100%
2. zárt <i>ë</i> használata	40%	60%	100%	20%	80%	100%	28%	72%	100%
3. szótagzáró <i>-l</i> állapota és hatása	53%	47%	100%	66%	34%	100%	61%	39%	100%
4. az <i>-r</i> nyújtó hatása	38%	62%	100%	52%	48%	100%	44%	56%	100%
5. a <i>-j</i> nyújtó hatása	67%	33%	100%	100%	0%	100%	75%	25%	100%
6. a <i>-ban</i> alakja	31%	69%	100%	20%	80%	100%	23%	77%	100%
összes jelenség	51%	49%	100%	48%	52%	100%	49%	51%	100%

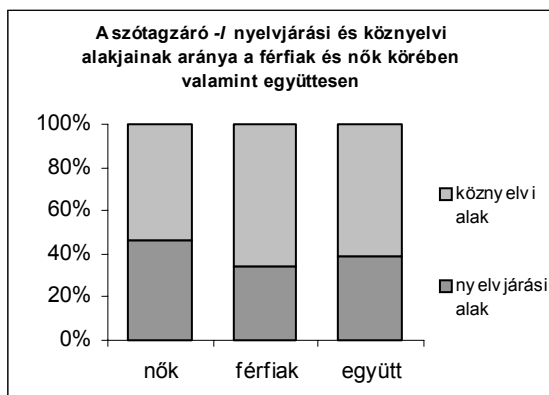
16. ábra



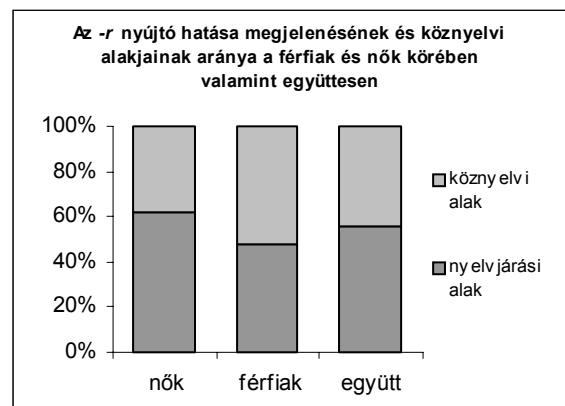
17. ábra



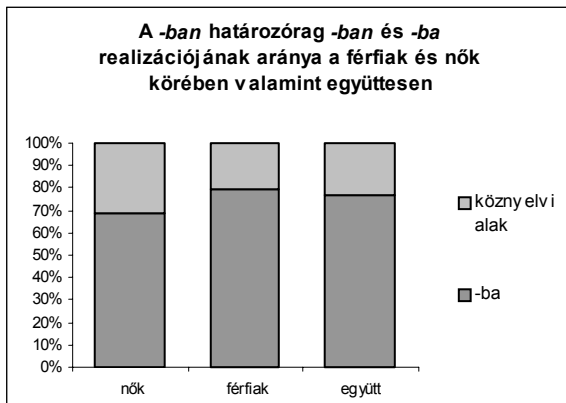
18. ábra



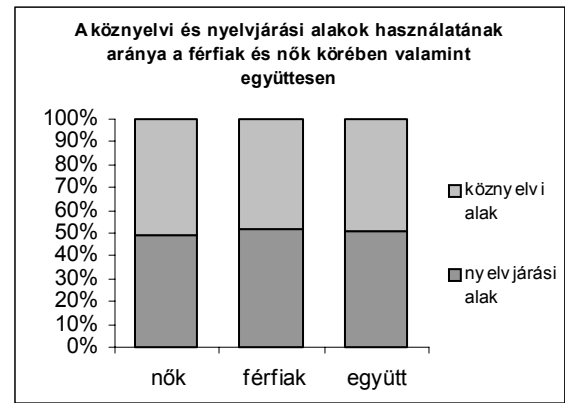
19. ábra



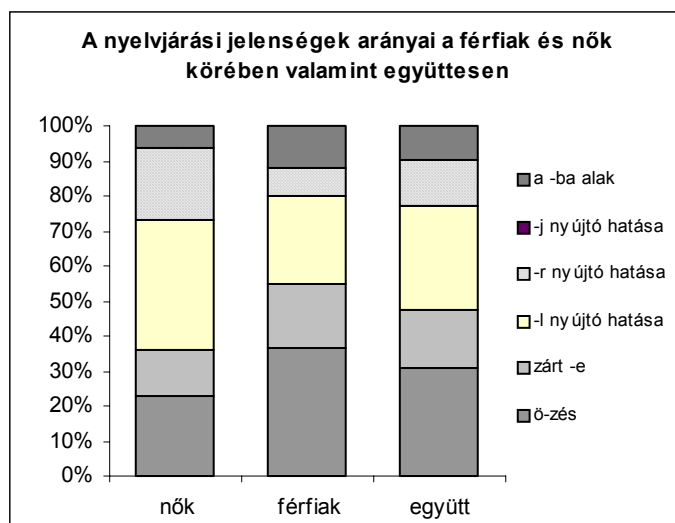
20. ábra



21. ábra



22. ábra



23. ábra

8. Regionális köznyelvi témával foglalkozik a Magyar Nyelvőrnek 2005-ben leadott cikkem is Regionális köznyelviség – standard – norma címmel. Ebben a tanulmányomban a konkrét gyűjtés elemzése előtt a címben jelzett elméleti kérdések tisztázásához is igyekszem hozzájárulni, majd ismertetek egy felmérést, amelyet főiskolai hallgatók körében végeztem. A kérdőív arra volt kíváncsi, hogy a köznyelvi, normatív és a nem normatív alakokat hol, milyen nyelvhasználati helyzetben használják a hallgatók. Jelen esetben is a felmérés adatainak ábráit közlöm (24-25. ábra), de az elemző diagramokat nem ismertetem hely hiányában.

Hús városi és hús falusi hallgató válaszai

	Használat helye							
	városi hallgatók				falusi hallgatók			
	otthon	kortársakkal	nyilvánosan	nem használja	otthon	kortársakkal	nyilvánosan	nem használja
Ideadnád?	5	5	15	0	6	6	15	1
Légy szíves, add ide!	1	2	19	0	3	2	20	0
Tízés	0	0	4	14	2	0	0	17
Tizes	2	2	17	1	2	1	19	0
A betegeknek van TAJ-száma.	2	3	10	7	1	0	11	6
A betegeknek van TAJ-számuk.	2	2	17	2	2	2	9	6
Milió	2	3	12	6	1	1	15	2
Millió	1	1	12	9	2	2	5	11
Eszek	4	3	16	1	4	3	12	3
Eszem (ige)	0	0	13	5	2	3	14	4
Nincsen	2	2	17	3	2	2	13	4

24. ábra

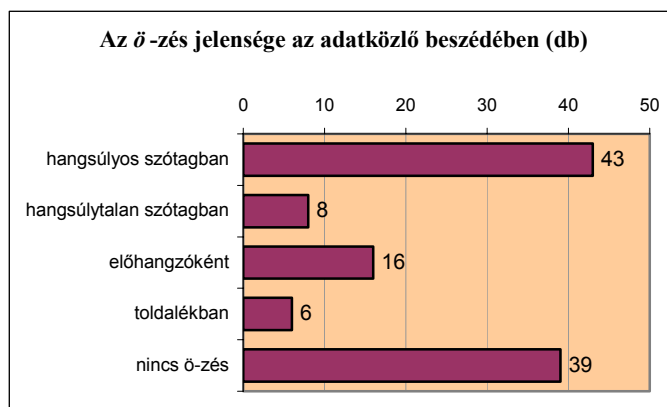
A negyven hallgató válasza összesítve

	Használat helye			
	otthon	kortár- sakkal	nyilvá- nosan	Nem
Ideadnád?	11	11	30	1
Légy szíves, add ide!	4	4	39	0
Tízés	2	0	4	31
Tizes	4	3	36	1
A betegeknek van TAJ-száma.	3	3	21	13
A betegeknek van TAJ-számuk.	4	4	26	8
Millió	3	4	27	8
Millió	3	3	17	20
Eszek	8	6	28	4
eszem (ige)	2	3	27	9
Nincsen	4	4	30	7

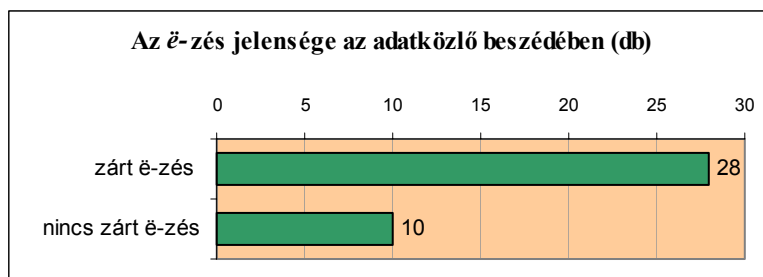
25. ábra

Mindenesetre nemcsak a fölmérés eredményei tanulságosak, hanem az is, hogy az adatok felvetik a kérdést: a kérdőíves fölmérés megfelelő módszer-e nyelvhasználati kutatások adekvát, eredményes végzéséhez. Olyan, nem indokolható válaszok is előfordulnak többször is, mint például egy adatközlő miért használja másként *A betegeknek van TAJ-száma* és *A betegeknek van TAJ-számuk* jellegű mondatokat otthon vagy nyilvánosan. A válaszok sokszor nemtörődömségről és teljes esetlegességről tanúskodnak. A kutatónak tehát az is feladata, hogy az adekvát, jó módszert megtalálja az elemzés tárgyához és a megfelelő eredményességhez.

9. Tanulságos elemzésre adott lehetőséget egy szegedi középiskolai (reál szakos, 35 éves) tanár magnetofonos beszédének feldolgozása, amely munkámat szintén 2005-ben adtam le a kiadónak, de csak 2006-ban jelenik meg (In Galgóczi László—Vass László szerk. *A mondat kaland. 70 tanulmány Békési Imre 70. születésnapjára.* JGYF Kiadó. Szeged. 2006.). Szintén negyedórás hanganyagot dolgoztam föl, és a fentebb említett szegedi (dél-alföldi) kulcsjelenségek arányait, azaz a regionális köznyelviség szintjét vizsgáltam. Az adatközlő beszédéből itt két regionális jelenség állapotát szemléltetem diagramokban: a 26. és a 27. ábra az *ö*-zés és a zárt *ë*-zés mennyiségeit mutatja be.



26. ábra



27. ábra

A *-ba* határozórag inessivusi használata szintén erősen jellemző (a köznyelvben is); a corpusban 28 *-ba* alak áll szemben 10 *-ban* alakkal.

10. Magam tősgyökeres szegedi és kettősnyelvű vagyok. Ennek ellenére úgy gondolom, hogy a nyelvi-nyelvjárási kompetenciám bővítésére jó segítséget nyújtott, hogy a dél-alföldi nyelvjárási régió két településének földrajzi neveit (amelyekben közismerten sok a nyelvjárásos adat) összegyűjtöttem és megjelentettem községi kiadású kötet könyvrészleteként (Ruzsa földrajzi nevei. In Marjanucz László szerk. Ruzsa története és népelete. Ruzsa. 2002. 244-270; Belterületi és külterületi földrajzi nevek. In Marjanucz László szerk. Üllés története és népelete. Szeged. 2004. 379-396.). Hivatkozhatom hasonló kettősnyelvű kutatókra (Csúry Bálint, Végh József, Kiss Jenő), akik azon a véleményen voltak, vannak, hogy „a valamely nyelvjárást elsődleges anyanyelvi változatként beszélő nyelvjáráskutató...sem tekintheti magát ugyanolyan kompetensnek, amilyenek a nyelvjárást kizárólagosan beszélő helybeliek” (Kiss Jenő: MNy. XCV. 137.). A kiadványokból a következő példák is az említett kulcsjelenségek használatát mutatják (és egyúttal az én kompetenciámat erősíthették): *gödör, rendőrőrs, düllő, rendőr, Górkij úcca, körösz, Rúzsafa, Bukor-högy, Eggyes erdei pihenő, Ezredős-föd, Ruki eggyes iskola, Pap Pisti darállója, Vasbót, Mólnár büfé, Sejmes-bólt, Ménös-járás* (a kötetek oldalszámaira való hivatkozást fölöslegesnek tartom).

11. A fentebbi elemzésekből látható, hogy az összegyűjtött korpuszok feldolgozását is megkezdtem, de a részeredmények összevetése akkor szükséges és lehetséges, ha egy-egy szegedi társadalmi csoport teljes anyagát megvizsgáltam. Ezek után jó alap születik ahhoz, hogy a nyelvhasználat változásának ütemét és módját hosszabb távon nyomon lehessen követni későbbi felvételekkel és elemzésekkel, valamint hogy más települések regionális köznyelviségével össze lehessen vetni.

Kristó Gyuláné
főiskolai tanár